

Kodanikuühendus EESTI METSA ABIKS (EMA)

www.eestimetsaabiks.ee

19.11.2020

Lugupeetud Eesti Vabariigi peaminister Jüri Ratas

Lugupeetud keskkonnaminister Rain Epler

Lugupeetud rahandusminister Martin Helme

Küsimused RMK majandustegevuse kohta KAH aladel

Soovime saada selgust, kuidas suhtub praegune valitsus Riigimetsa Majandamise Keskuse (RMK) tegevusse kohalike kaasamisel asustusüksuse lähedal asuvate metsade majandamisel.

Metsaseaduse § 43 (1¹) kohaselt koostab riigimetsa valitseja tema valitseda olevate metsade jaoks metskondade või muude majandamisüksuste kaupa vähemalt iga kümne aasta kohta metsamajandamiskava.

Metsaseaduse § 43 lg 9 kohaselt kaasab riigimetsa majandaja asustusüksuse lähedal asuva metsa majandamisel tööde planeerimisse kohaliku kogukonna või elanikud.

Alad, millel tehtavate töödega kaasneb kõrgendatud avalik huvi (KAH), määratakse kindlaks RMK kõrgendatud avaliku huviga alade määramise, majandamise ja seal tehtavatest töödest teavitamise juhendiga. Tasakaalu leidmiseks erinevate huvide vahel tuleb KAH aladega seotud huvirühmadele tutvustada RMK poolt planeeritud töid neil aladel.

KAH alad jagunevad RMK juhendi järgi sotsiaalsete ja kultuuriliste iseärasuste alusel:

- linnade ja teiste tiheasustusalade territooriumil asuvad ning nendega vahetult piirnevad alad; - hajaasustuse elamugruppidega vahetult piirnevad alad;
- planeeringuga linna kui asustusüksuse rohealaks määratud alad;
- avalikus aktiivses rekreatiivses kasutuses olevad või nendega vahetult piirnevad alad;
- alad, millel asub riikliku kultuurilise, arheoloogilise või ajaloolise tähtsusega paik, kasutuses olev kohaliku kogukonna jaoks religioosse või sakraalse tähtsusega looduslik pühapaik või kohaliku kogukonna traditsioonilise kultuurilise tähtsusega paik.

Seega kohustab Metsaseadus RMK-d kaasama kohalikke elanikke asustusüksuse lähedal asuva metsa majandamisse. Seoses KAH alade määramise ja majandamisega on tekkinud aga mitmeid probleeme, mis omakorda tekitab küsimusi Metsaseaduse täitmise ning kohalike elanike korrektse kaasamise kohta.

Statistilise metsainventuuri andmetel tehti aastal 2017 lageraieid 35600 hektaril, püsimetsanduses kasutatavaid valikraieid aga vaid 1100 hektaril. Märkimisväärne on, et riigimetsas ei tehtud 2017. aastal ühtki valikraiet (https://www.keskkonnaagentuur.ee/sites/default/files/03_raied_13.09_0.pdf).

Ajalooliselt on paljud asulate lähedased metsad olnud kaitsemetsad, mistõttu ei ole neid varasemalt lageraiega majandatud. Tänu sellele on paljud neist metsadest saavutanud ja isegi ületanud Metsaseaduse järgi raiumist võimaldava küpsusvanuse.

RMK viie aasta raiemahud kinnitatakse keskkonnaministri määrusega, mille aluseks on RMK küpsete metsade olem, mis sõltub puistu vanusest ja diameetrist, ning nende metsade paiknemine majandusmetsades või majanduspiirangutega metsades, kus lage- ja turberaieid on lubatud. Märkimisväärne on, et täna kuulub RMK valdusesse küpsusvanuse saavutanud metsi kokku 109706 hektarit (https://media.rmk.ee/files/KKVM_seire_2019.pdf lisa 1). RMK arengukava omakorda näeb ette küpsusvanuse saavutanud majandusmetsade raiet 10 aasta jooksul ([https://www.rmk.ee/files/RMK_Arengukava_2015-2020_ee%20\(2\).pdf](https://www.rmk.ee/files/RMK_Arengukava_2015-2020_ee%20(2).pdf) lk 9).

Järgmise viie aasta jooksul plaanib RMK raiuda poole samast pindalast ehk 54400 hektarit (<https://www.riigiteataja.ee/akt/119112019013>). Kui RMK oma arengukava täita kavatseb, siis on plaanis kõik raievanuse saavutanud metsad väljaspool kaitsealasid järgmise 10 aasta jooksul maha raiuda. Kõrgendatud avaliku huviga ehk KAH alad ei ole küpsete metsade arvestuses majandusmetsadega võrreldes eristaatuses, seetõttu arvutatakse nende põhjal RMK optimaalset lage- ja turberaiete pindala.

Seetõttu on KAH aladel asuvad küpsed metsad RMK arengukava eesmärkide ning keskkonnaministri määratud lage- ja turberaiete pindalade tõttu väga suure raiesurve all.

Eeltoodust johtuvalt soovime saada vastuseid järgmistele küsimustele:

- 1) **Kas keskkonnaminister plaanib teha Metsaseadusesse vajalikud seaduseuuendused, et tagada kohalike elanike kaasamine RMK hallatavate KAH alade majandamisse?**
Selgituseks: Metsaseaduse § 43 lg 9 kohaselt kaasab riigimetsa majandaja asustusüksuse lähedal asuva metsa majandamisel metsamajandamise tööde planeerimisse kohaliku kogukonna või elanikud. Hetkel ei tegele RMK aga kaasamise, vaid elanike informeerimisega enne raietega alustamist, seetõttu on seaduse täitmine puudulikult lahendatud.
- 2) **Milline majandamisrežiim on keskkonnaministri arvates toimivam: kas lage- ja turberaietega või valikraietega läbi viidud püsimeetsana majandamise süsteem?**
Selgituseks: mõlemal juhul säilib metsade majandamise võimalus, kuid hetkel kasutab RMK KAH alade majandamisel lage- ja turberaiete põhist majandamisrežiimi, samas kui kohalikud elanikud eelistavad enamasti valikraietega läbi viidud püsimeetsana majandamise režiimi.
- 3) **Kuidas kavatseb keskkonnaminister lahendada probleemid selles osas, kui konkreetse piirkonna inimesed nimetavad mingi ala kõrgendatud avaliku huviga ehk KAH alaks, RMK aga väidab, et tegemist ei ole KAH alaga?**
Selgituseks: RMK ei ole kõiki KAH alade tingimusi täitvaid metsi vastavalt määratlenud ja väidab kogukondadele, kes soovivad kaitset KAH alade tunnustega metsadele, nagu need ei kuuluks kõrgendatud avaliku huviga alade hulka, kui RMK pole neid varasemalt sellistena määratlenud.
- 4) **Millise hoiaku võtab keskkonnaminister siis, kui RMK ei saavuta kohalike elanikega kokkulepet, vaid hakkab kohalike elanike vastuseisust hoolimata metsa raiuma?**
Selgituseks: enne ametist lahkumist andis eelmine keskkonnaminister Rene Kokk RMK-le suunised, et enne raiekavade ellu viimist tuleb RMK-l saavutada kohalike elanikega kokkulepe.
- 5) **Kui inimesed ei ole lageraiega nõus, siis millised on nende õigused edasises protsessis?**

Selgituseks: hetkel üritab RMK kohalikele kogukondadele väita, et neil on õigused säilikpuude välja valimise, tööde tegemise aja jms osas, aga mitte lage- või turberaietele alternatiivi pakkumise näol. Selline protseduur ei võimalda kaasatavale osapoolle tegelikku kaasa rääkimise ning ühise konsensuse otsimise õigust.

6) **Kas rahandusminister näeb KAH alade raiumist riigi poolt võetud võla kattena, olles KAH alade majandamisega võla katmisel juba arvestanud?**

Selgituseks: RMKst võeti juba eelmise keskkonnaministri Rene Koka ajal kaks korda rohkem dividende kui varasematel perioodidel, ometi on antud summa riigieelarve kogumahuga võrreldes tühine. Samal ajal on Euroopa keskmist mitmeid kordi ületavaid laene võetud.

7) **Kellele kuulub peaministri hinnangul avalikus ruumis metsamajanduslike otsuste langetamise õigus: kas seal elavatele inimestele või RMK metsasid toormeallikana käsitlevale tööstusele?**

Selgituseks: nagu RMK on ka avalikel informeerimisüritustel selgitanud, siis on nende jaoks kõige olulisem, et metsadest oleks võimalik varuda puitu. Samal ajal on KAH aladel asuvate metsade kultuurilised, virgestuslikud ning asustust tuulte, saaste ja müra eest kaitsvad funktsioonid seatud teisejärgulisele kohale või ei arvestata nendega üldse.

Lugupidamisega

Linda-Mari Väli
MTÜ Eesti Metsa Abiks
juhatuse liige